

İqtisadi təhlükəsizliyimizin qarantı

Xəbər verildiyi kimi, noyabrın 20-də "Gülüstan" sarayında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş silsilə tədbirlər çərçivəsində Dövlət Gömrük Komitəsinin təşkilatçılığı ilə "Gömrük biznes forumu 2023" adlı tədbir keçirilmişdir.

Müstəqilliyimizi yenidən qazananda Azərbaycanda Dövlət Gömrük Komitəsinə təməldən yaratmağa məcbur olduq. Həmin vaxta qədər respublikada belə bir qurum yox idi. Səbəbi məlum idi - biz o vaxtacı SSRİ-nin tərkibində idik və hər bir ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyində mühüm rol oynayan gömrük orqanı ittifaq qurumu idi. Həm də buna görə müstəqilliyin ilk illəri Azərbaycanda ixtisaslı gömrük kadrları yox dərəcəsində idi. Odur ki, onları yetişdirməyə ehtiyac vardı. Bununla yanaşı, sərhədlərimizdəki mövcud gömrük avadanlıqları dövrün tələblərinə cavab vermirdi. Rusiya Federasiyası və Gürcüstanla sərhəddə isə məlum səbəbdən ümumiyyətlə, heç bir avadanlıq yox idi. Başqa sözlə desək, həmin respublikalar sovetlər birliyinin tərkibində olduğu üçün inzibati sərhədlərdə gömrük postu qurulmamışdı. Müstəqilliyimiz bərpa olunduqdan sonra isə keçmiş daxili inzibati sərhədlər dövlətlərarası sərhədə çevrilmişdi.

Belə bir çətin dövrdə Ulu Öndər Heydər Əliyev gömrük orqanlarının formalaşması və onun maddi-texniki bazasının təkmilləşdirilməsi üçün tədbir görməyə başladı. Bu sistemdə

bacarıqlı kadrların yetişdirilməsi, onun maddi-texniki bazasının təkmilləşdirilməsi, komitənin beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsi bilavasitə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Prezident İlham Əliyev də dövlət başçısı olduğu 20 il ərzində Dövlət Gömrük Komitəsinin işinin təkmilləşdirilməsi, beynəlxalq normaların tələblərinə uyğun formalaşması istiqamətində mühüm işlər görmüşdür. Dövlət başçısının tapşırığı ilə komitənin işini müasir tələblərə uyğunlaşdırmaq üçün bu strukturda islahatlar keçirilmiş, qanunvericilik bazası təkmilləşdirilmişdir. Görülən işlərin nəticəsi olaraq bir çox beynəlxalq təşkilat Azərbaycan gömrüyündə aparılan islahatları və qanunvericilikdə edilən dəyişiklikləri müsbət addım kimi qiymətləndirmişdir.

Bu gün Azərbaycanda ixrac-idxal əməliyyatlarının genişlənməsində gömrük orqanlarında aparılan islahatların və gömrük prosedurlarının sadələşdirilməsi önəmli rol oynayır. Belə hal sahibkarlığın inkişafına da əlavə imkanlar yaradır. Sözügedən tədbirdə çıxış edən Prezidentin köməkçisi Şahmar Mövsümov bu barədə demişdir: "Son 3 ildə Azərbay-

canın ixrac səbətində 35 adda yeni məhsul daxil olub. Gömrük sisteminin şəffaflaşdırılması, prosedurların sadələşdirilməsi və xərclərin optimallaşdırılması, xarici ticarətin asanlaşdırılması xarici ticarət iştirakçılarının və büdcə daxilolmalarının artmasına səbəb olub. 2015-2022-ci illərdə qeyri-neft ixracının həcmi 2,3 dəfə artıb. Eyni zamanda qeyri-neft ixracında çeşidlərin sayında da artım müşahidə olunub. 5700 çeşidli maldan 1990-nı ixrac edilib, 1234-ü isə davamlı ixraca göndərilib. Son 3 ildə qeyri-neft məhsullarının ixracında qeyri-üzvi kimya və plastmas məhsullarının payı artıb".

İxracın stimullaşdırılması iqtisadi inkişamızda mühüm əhəmiyyətə malikdir. Konkret desək, ixracın artması biznesin inkişafı ilə yanaşı, valyuta daxilolmalarını da artırır. Ölkəmizin daha çox valyutaya malik olması isə maliyyə sabitliyinin təmin edilməsində önəmli rol oynayır. Bunun üçün yerli istehsalın dəstəklənməsinə ehtiyac var. Tədbirdə söz alan iqtisadiyyat nazirinin birinci müavini Elnur Əliyev bildirmişdir ki, ölkədə ekomühitinə yaxşılaşdırılmasının mühüm rolu iqtisadiyyatın gömrük - vergi tənzimlənməsi sisteminin təkmilləşdirilməsindən asılıdır. "Bu il yerli istehsalda istifadə olunan 300-dək aralıq mal idxal rüsumundan azad edilib. Atılan bu addımın yerli istehsalın dəyərinin azaldılmasında, yerli malların xari-

ci bazarlarda rəqabət qabiliyyətinin artırılmasında mühüm rolu olub. Hazırda bu proses davam edir", - deyən Elnur Əliyev hazırda iqtisadiyyatımızın qarşısında duran əsas məqsədlərdən birinin də Azərbaycanın ixrac potensialının artırılması olduğunu qeyd etmişdir. Bunun üçün cari ilin 9 ayı ərzində ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,5 dəfə çox - 500 milyon dollarlıqdan çox məhsul daxilə emal gömrük proseduru altında yerləşdirilib. Beləliklə, bu göstərici sözügedən mexanizmin emal və xidmət sektorunun inkişafı, xüsusilə ixracın fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün mühüm əhəmiyyətə malik olduğunu bir daha təsdiqləyir. Görülən bu tədbirlər sayəsində ölkəmizin xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi sürətlə artıb.

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili isə çıxışında icra edilən iqtisadi islahatların, gömrük prosedurlarının təkmilləşdirilməsinin ölkədə özəl sektorun inkişafına təkan verdiyindən söz açmışdır. Vurğulamışdır ki, 1995-2021-ci illər ərzində ÜDM-də özəl sektorun payı 2,8 dəfə artıb. Özəl bölmənin ümumi daxili məhsulda payı 86,65, məşğulluqda isə 78 faizdən çox olub. Son 9 ayda ölkəmizdə yeni iş yerlərinin 93 faizindən çoxu özəl sektor müəssisələrində açılıb.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"